

การพัฒนาท้องถิ่นและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา*

LOCAL DEVELOPMENT AND TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP AFFECTING THE LIFE QUALITY OF PEOPLE IN SIKHIO DISTRICT, NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

จิรนนท์ วงศ์ชาญชัยศรี*, ภมร ชันระหัตต์, ธนิสร ยืนยง

Thiranan Wongchanchaisri*, Phamorn Khanthahat, Tanisorn Yeunyong

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ปทุมธานี ประเทศไทย

Faculty of Political Science, Pathumthani University, Pathum Thani, Thailand

*Corresponding author E-mail: sayaporn.may@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน วิเคราะห์การพัฒนาท้องถิ่น และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน และเสนอแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เป็นวิจัยเชิงผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อยู่ในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 400 คน เลือกด้วยสูตรคำนวณ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้วิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ เฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านชีวิตในชุมชน ด้านชีวิตการทำงาน ด้านสุขภาพ ด้านชีวิตครอบครัว ด้านความมั่นคงความปลอดภัยทางเศรษฐกิจ และด้านการใช้สติปัญญา ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์การพัฒนาท้องถิ่นและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ด้านการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ด้านยกระดับด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน ด้านส่งเสริม พัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อยกระดับเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การค้า การลงทุน อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ได้ร้อยละ 52.80 มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และขอเสนอแนะให้มีการส่งเสริมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อยกระดับเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การค้า การลงทุน อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ และส่งเสริมการเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้นำท้องถิ่น เพื่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการประพฤติ ปฏิบัติดี และเป็นต้นแบบในการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

คำสำคัญ: การพัฒนาท้องถิ่น, ภาวะผู้นำ, การเปลี่ยนแปลง, คุณภาพชีวิตของประชาชน, อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

Abstract

This research article aimed to study the level of quality of life of the people, analyze local development and transformational leadership that affected the quality of life of the people, and propose guidelines for improving the quality of life of the people in Sikhio District, Nakhon Ratchasima Province. The study employed a mixed-methods approach. The samples consisted of 400 residents aged 18 years and over who lived in Sikhio District, Nakhon Ratchasima Province, selected through a calculation formula, and 20 key informants selected purposively. The research instruments used for data collection included a questionnaire and an in-depth interview form. The statistics used in the study included frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis. The results revealed that the overall quality of life of the people was at a high level. The mean scores, ranked from highest to lowest, were in the following aspects: physical environment, community life, working life, health, family life, economic security and safety, and intellectual use. The analysis of local development and transformational leadership that affected the quality of life of the people showed that motivation enhancement, improvement of life and property security, promotion and development of infrastructure to enhance the economy, tourism, trade, investment, and industry, as well as being a good role model, had an effect on the quality of life of the people in Sikhio District, Nakhon Ratchasima Province, at 52.80 percent with statistical significance at the .05 level. The study recommended promoting and developing infrastructure to elevate the economy, tourism, trade, investment, and industry, as well as encouraging local leaders to be good role models in order to foster morale, good conduct, and serve as examples for future local development.

Keywords: Local Development, Leadership, Transformation, Quality of Life, Sikhio District Nakhon Ratchasima Province

บทนำ

การพัฒนาท้องถิ่นเป็นกระบวนการทางสังคมที่เกิดขึ้นจากการร่วมมือกันของประชาชนในสังคมนั้น ๆ ร่วมมือกันวางแผน ปฏิบัติการบางประการเพื่อการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น หรือส่วนรวม รวมไปถึงการร้องขอความช่วยเหลือจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะองค์กรภาครัฐ ปรับปรุงสภาพทั่วไปเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชนให้เกิดความเป็นปึกแผ่น มีการดำเนินงานที่เป็นไปตามทิศทางการความต้องการของชุมชน กระบวนการดังกล่าวจะอาศัยการดำเนินงานร่วมกันของราษฎรในชุมชน แต่มักจะได้รับการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือโดยหน่วยงานราชการ หรืออาสาสมัครอื่น ๆ เป็นต้น (Dunham, A., 1958) การกำหนดเป้าหมายและวิธีดำเนินการที่ครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของประชาชน การเปลี่ยนแปลงด้านสถาบัน การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม และการเมือง (Streeten, P.,

1972) ความสำคัญของการพัฒนาท้องถิ่น พัฒนาท้องถิ่นให้ปรับเปลี่ยน หรือมีแนวโน้มไปสู่ทิศทางที่ดีนั้นย่อมแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของรัฐบาล การมีเศรษฐกิจมั่นคง และการได้รับประโยชน์สาธารณะที่ดี ซึ่งการพัฒนาชุมชนนี้เองส่วนใหญ่จะเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการสร้างชีวิตสาธารณะก็คือการหาแนวทางที่สามารถกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของสังคม การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน การร่วมกันปรึกษาหารือ การแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เหล่านี้จะช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และความสัมพันธ์เชิงสาธารณะในที่สุด (Mathews, D., 1999)

ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลจากแบบหนึ่งไปสู่อีกแบบหนึ่งไม่ว่าจะเป็นในเรื่องอารมณ์ความรู้สึก ค่านิยม จริยธรรม มาตรฐาน และเป้าหมายในระยะยาว รวมไปถึงเป็นกระบวนการกระตุ้นแรงจูงใจของผู้ตาม การตอบสนองความต้องการ และการดูแลผู้ตามในฐานะที่เป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน นอกจากนี้ ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงยังเป็นรูปแบบของอิทธิพลที่ผลักดันให้ผู้ตามประสบความสำเร็จมากเกินกว่าความคาดหวัง (Northhouse, P. G., 2004) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ ผู้นำที่สามารถแปลงวิสัยทัศน์ให้เป็นความจริงได้ นำไปสู่การปฏิบัติได้สามารถทำให้บุคคลสนใจ และยินดีปฏิบัติตาม ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะทำงานที่ท้าทาย และเป็นผู้กำหนดกลยุทธ์ขององค์กร สภาพแวดล้อมของการแข่งขัน เพราะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถเปลี่ยนจากผู้นำแบบเก่ามาสู่ความเป็นผู้นำ แบบใหม่ที่น่ามาซึ่งความสำเร็จขององค์กร (Burns, J. M., 1978)

คุณภาพชีวิตของประชาชน หมายถึง การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับสภาพการดำรงชีวิตของตนที่สามารถวัดได้จากความพึงพอใจต่อความเป็นอยู่ ความสุข สุขภาพร่างกายและจิตใจ อาหาร สิ่งของอำนวยความสะดวกตามความจำเป็น การมีสภาพแวดล้อมที่ดี และการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมที่ดี (นริศรา พิงโพธิ์สภ และฐาศุภร์ จันประเสริฐ, 2555) คุณภาพชีวิต หมายถึง บุคคลที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามฐานะ ภายใต้บริบทของวัฒนธรรมและความหมายของระบบในสังคมที่พวกเขาอาศัยอยู่ประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐานที่พอเพียง มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดเป็นไปในทางบวก มีฐานะทางเศรษฐกิจสามารถพึ่งพาตนเองได้โดยไม่เป็นภาระของผู้อื่น สามารถทำประโยชน์ให้ผู้อื่นได้ เป็นบุคคลที่รู้จักรักตัวเอง มีความรักเพื่อนคนอื่น รู้จักเมตตากรุณาและให้อภัยผู้อื่น รู้จักมองโลกในแง่ดี มีความเชื่อที่ถูกต้องและความสัมพันธ์ที่ดีต่อสภาพแวดล้อม ไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น (วรเทพ เวียงแก และคณะ, 2560) จังหวัดนครราชสีมา เป็นจังหวัดที่มีประชากรเป็นอันดับ 2 ของประเทศ อำเภอสีคิ้ว เป็นหนึ่งอำเภอ ในจำนวน 32 อำเภอ ซึ่งมีการกระจายของประชากรตามพื้นที่ต่างๆ ประชาชนส่วนใหญ่ยังประกอบอาชีพเกษตรกรรม และคนชนบทยังขาดความรู้ถึงสิทธิในข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทำให้เกิดช่องว่างในการรับสิทธิอันพึงเกิดประโยชน์แก่ประชาชน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากผู้นำท้องถิ่นอันส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว จึงสนใจในการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิต วิเคราะห์การพัฒนาท้องถิ่นและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและเสนอแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา พัฒนาให้ประชาชนได้มีคุณภาพชีวิตบนพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่เข้ากับบริบทในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อวิเคราะห์การพัฒนาท้องถิ่นและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาท้องถิ่นและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (mixed methods research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (mixed methods research) โดยเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลปฐมภูมิเชิงปริมาณจากแบบสอบถามและเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งมี อายุ 18 ปีขึ้นไป อยู่ในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 86,855 คน แบ่งเป็นชาย 43,077 คน หญิง 43,778 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งมี อายุ 18 ปีขึ้นไป อยู่ในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 400 คน แสดงสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

ตำบล	ชาย	หญิง	รวม	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
1. ตำบลสีคิ้ว	2,838	2,929	5,767	27
2. ตำบลบ้านหัน	2,241	2,320	4,561	21
3. ตำบลกฤษณา	3,733	3,704	7,437	34
4. ตำบลลาดบัวขาว	7,402	7,767	15,169	70
5. ตำบลหนองหญ้าขาว	5,157	5,015	10,172	47
6. ตำบลกุดน้อย	3,665	3,933	7,598	35
7. ตำบลวังโรงใหญ่	4,232	4,140	8,372	39
8. ตำบลมิตรภาพ	3,674	3,837	7,511	35
9. ตำบลคลองไผ่	3,136	3,139	6,275	29
10. ตำบลดอนเมือง	3,896	3,730	7,626	35
11. ตำบลหนองบัวน้อย	3,103	3,264	6,367	29
รวม	43,077	43,778	86,855	400

จากการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Yamane, T., 1973) โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างขั้นที่ 1 สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิโดยอาศัยสัดส่วน (stratified sampling) และ ขั้นที่ 2

สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยวิธีการจับสลาก (lottery sampling) 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งมี อายุ 18 ปีขึ้นไป ในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยทำการกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด จำนวน 20 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 10 คน ประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 10 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เป็นผู้ที่มีการประสบการณ์ด้านการพัฒนาท้องถิ่น และมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการพัฒนาท้องถิ่น และคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ได้ใช้แบบสอบถาม (questionnaires) เพื่อทำการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแบบสอบถามขึ้นจากการศึกษาผลงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย โดยแบบสอบถามชุดนี้มีองค์ประกอบที่ตรงกับ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) ตามแนวคิดของ Bass, B. M. & Avolio, B. J. (Bass, B. M. & Avolio, B. J., 1994) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) ส่งเสริม พัฒนา และยกระดับด้านการเกษตร และเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง 2) ส่งเสริม พัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อยกระดับเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การค้า การลงทุน อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ 3) เสริมสร้าง และพัฒนามนุษชน เมือง และการยกระดับการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อสังคมคุณภาพสูง 4) ยกระดับบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดสมดุลและยั่งยืน และ 5) ยกระดับด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 1) การแสวงหาโอกาสและกระบวนการที่ท้าทาย 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การช่วยเหลือสนับสนุน 4) การเป็นแบบอย่างที่ดี และ 5) การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ และ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชน ประกอบด้วย 1) ความมั่นคง ปลอดภัยทางเศรษฐกิจ 2) สุขภาพ 3) ชีวิตด้านการใช้สติปัญญา 4) ชีวิตการทำงาน 5) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ 6) ชีวิตครอบครัว และ 7) ชีวิตในชุมชน การวัดระดับความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถาม ได้กำหนดใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาการให้คะแนนของเบสท์ (Best J. W., 1981) การสร้างและการทดสอบเครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) ได้ทำการศึกษา ค้นคว้าข้อมูล ผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการดูแลผู้สูงอายุและสวัสดิการผู้สูงอายุที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดอุทัยธานี เพื่อนำมาประกอบการวิจัย 2) ได้กำหนดขอบเขตของแบบสอบถามจากข้อมูลที่ได้ศึกษา และนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม 3) เมื่อเสร็จการออกแบบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามดังกล่าวนี้ไปเสนอแก่อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เพื่อทำการตรวจสอบความน่าเชื่อถือและความแม่นยำของแบบสอบถาม 4) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความน่าเชื่อถือและความแม่นยำของแบบสอบถามเป็น 2 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และการหาค่าความเที่ยง ดังนี้ 4.1) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ ผู้วิจัยเริ่มดำเนินการหลังจากได้สร้างเครื่องมือแบบสอบถามขึ้นมา โดยนำแบบสอบถามไปตรวจสอบว่า เมื่อผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างแล้วนั้นแบบสอบถามจะสามารถวัดในส่วนเนื้อหาที่ผู้วิจัยต้องการวัดได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งกระบวนการตรวจสอบนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และให้คำแนะนำในการปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ และนำผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย

ด้วยค่า IOC (index of item objective congruence) โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ ถ้าข้อคำถามวัดได้ตรงวัตถุประสงค์ ได้ + 1 คะแนน ถ้าไม่แน่ใจข้อคำถามนั้นวัดตรงจุดประสงค์หรือไม่ ได้ 0 คะแนน ถ้าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงจุดประสงค์ ได้ - 1 คะแนน นำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ประเมินมารวมลงในแบบวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามวัดจุดประสงค์เพื่อหาค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้ ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง ผลการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 0.64 (Turner, R. C. & Carlson, L., 2003) และ 4.2) การหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ภายหลังจากที่นำเครื่องมือแบบสอบถามไปผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และนำไปทดลองใช้ (try-out) กับประชาชนที่อายุ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิ์เลือกตั้ง อยู่ในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดสระบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเที่ยง จำนวน 30 ชุด วิเคราะห์ความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมวิจัยทางสังคมศาสตร์ หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค โดยกำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือ มากกว่า 0.70 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .90 (Cronbach, L. J., 1990) และจากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้ใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) ส่งเสริม พัฒนา และยกระดับด้านการเกษตร และเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง 2) ส่งเสริม พัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อยกระดับเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การค้า การลงทุน อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ BCG และเขตเศรษฐกิจพิเศษ 3) เสริมสร้างและพัฒนาคน ชุมชน เมือง และการยกระดับการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อสังคมคุณภาพสูง 4) ยกระดับบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดสมดุลและยั่งยืน และ 5) ยกระดับด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 1) การแสวงหาโอกาสและกระบวนการที่ทำนาย 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การช่วยเหลือสนับสนุน 4) การเป็นแบบอย่างที่ดี และ 5) การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ และ ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชน ประกอบด้วย 1) ความมั่นคงปลอดภัยทางเศรษฐกิจ 2) สุขภาพ 3) ชีวิตด้านการใช้สติปัญญา 4) ชีวิตการทำงาน 5) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ 6) ชีวิตครอบครัว และ 7) ชีวิตในชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาค่าความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่สร้างขึ้นโดยพัฒนาจากตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และความสอดคล้องต่อเนื่องของแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน หลังจากนั้น ได้นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมถูกต้อง ตามคำแนะนำ ก่อนนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ ได้ดำเนินการขอหนังสือจากมหาวิทยาลัย เพื่อนำไปประกอบการขอเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ปฏิบัติงานภาคสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ป้องกันการได้รับข้อมูลที่คาดเคลื่อน 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งได้ทำการนัดหมายวันเวลา และสถานที่สัมภาษณ์ โดยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อนำไปประกอบการขอเก็บรวบรวมข้อมูล การดำเนินการนี้เป็นการยืนยันสถานะของผู้วิจัยและขออนุญาตอย่างเป็นทางการจากหน่วยงานต้นสังกัด ก่อนเข้าปฏิบัติงานภาคสนาม ซึ่งเป็นการแสดงออกถึง จริยธรรมการวิจัยเบื้องต้น ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการแจ้งสิทธิการ

เข้าร่วมโดยสมัครใจ สิทธิในการปกปิดข้อมูลส่วนตัว สิทธิในการปฏิเสธการตอบแก่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกท่าน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง ในขณะที่สัมภาษณ์มีการจดบันทึกข้อความสำคัญ และได้ขออนุญาตบันทึกด้วยเครื่องบันทึกเสียงและภาพนิ่ง ซึ่งเป็นการแสดงความเคารพต่อผู้ให้ข้อมูลและขอความยินยอมก่อนทำการบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ ได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล คือ 1.1) สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) และ 1.2) สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis: MRA) 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้บันทึกข้อมูลภาคสนามและการถอดเทปซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยวิธีจัดระบบข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างสรุป ซึ่งส่วนใหญ่ข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์จะเป็นข้อความบรรยาย ซึ่งได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการจดบันทึก และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

ผลการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา แสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม

คุณภาพชีวิตของประชาชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ความมั่นคง ความปลอดภัยทางเศรษฐกิจ	3.61	0.53	มาก	6
2. สุขภาพ	3.71	0.51	มาก	4
3. การใช้สติปัญญา	3.55	0.42	มาก	7
4. ชีวิตการทำงาน	3.76	0.51	มาก	3
5. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ	3.90	0.44	มาก	1
6. ชีวิตครอบครัว	3.65	0.48	มาก	5
7. ชีวิตในชุมชน	3.88	0.47	มาก	2
รวม	3.72	0.19	มาก	

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.44) รองลงมา คือ ด้านชีวิตในชุมชน ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.47) ด้านชีวิตการทำงาน ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.51) ด้านสุขภาพ ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.51) ด้านชีวิตครอบครัว ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.48)

ด้านความมั่นคง ความปลอดภัยทางเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.53) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้สติปัญญา ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.42) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาท้องถิ่นและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา แสดงได้ดังตารางที่ 3 - 5

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการวิเคราะห์การพัฒนาท้องถิ่นที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม

การพัฒนาท้องถิ่น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ส่งเสริม พัฒนา และยกระดับด้านการเกษตร และเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง	3.40	0.57	ปานกลาง	5
2. ส่งเสริม พัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อยกระดับเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การค้า การลงทุน อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ BCG และเขตเศรษฐกิจพิเศษ	3.55	0.54	มาก	4
3. เสริมสร้างและพัฒนาคน ชุมชน เมือง และการยกระดับการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อสังคมคุณภาพสูง	3.65	0.47	มาก	3
4. ยกระดับบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้เกิดสมดุลและยั่งยืน	3.67	0.54	มาก	2
5. ยกระดับด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน	3.75	0.61	มาก	1
รวม	3.61	0.26	มาก	

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการวิเคราะห์การพัฒนาท้องถิ่นที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน และระดับปานกลาง 1 ด้าน ซึ่งเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ยกระดับด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.61) รองลงมา คือ ยกระดับบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้เกิดสมดุลและยั่งยืน ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.54) เสริมสร้างและพัฒนาคน ชุมชน เมือง และการยกระดับการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อสังคมคุณภาพสูง ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.47) ส่งเสริม พัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อยกระดับเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การค้า การลงทุน อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ BCG และเขตเศรษฐกิจพิเศษ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.54) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ส่งเสริม พัฒนา และยกระดับด้านการเกษตร และเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.57) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในอำเภอสีคิ้ว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. การแสวงหาโอกาส	3.44	0.47	มาก	5
2. การสร้างแรงบันดาลใจ	3.95	0.45	มาก	1
3. การช่วยเหลือสนับสนุน	3.73	0.44	มาก	3
4. การเป็นแบบอย่างที่ดี	3.59	0.47	มาก	4
5. การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ	3.91	0.50	มาก	2
รวม	3.72	0.21	มาก	

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.45) รองลงมา คือ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.50) การช่วยเหลือสนับสนุน ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.44) การเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.47) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การแสวงหาโอกาส ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ การพัฒนาท้องถิ่นและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

ตัวแปรอิสระ	B	Std. Error	Beta	t	Sig
ค่าคงที่ (Constant)	3.373	0.209		16.126	0.000
การพัฒนาท้องถิ่น					
1. ส่งเสริม พัฒนา และยกระดับด้านการเกษตร และเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง (X_1)	0.025	0.017	0.073	1.481	0.139
2. ส่งเสริม พัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อยกระดับเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การค้า การลงทุน อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ (X_2)	0.058	0.017	0.112	1.753	0.019*
3. เสริมสร้างและพัฒนาคน ชุมชน เมือง และการยกระดับการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อสังคม คุณภาพสูง (X_3)	0.005	0.021	0.012	0.244	0.807
4. ยกระดับบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้เกิดสมดุลและยั่งยืน (X_4)	0.019	0.018	0.054	1.075	0.283
5. ยกระดับด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน (X_5)	0.063	0.016	0.136	2.745	0.006*
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง					
6. การแสวงหาโอกาส (X_6)	0.029	0.020	0.071	1.420	0.156
7. การสร้างแรงบันดาลใจ (X_7)	0.012	0.021	0.029	0.598	0.550
8. การช่วยเหลือสนับสนุน (X_8)	0.033	0.022	0.076	1.483	0.139
9. การเป็นแบบอย่างที่ดี (X_9)	0.042	0.020	0.096	1.120	0.038*
10. การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ (X_{10})	0.087	0.019	0.225	4.540	0.000*

R = 0.596, R Square = 0.528, Adjuster R Square = .264

Std. Error of the Estimate = 0.185273, F = 3.747, Sig = 0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ การพัฒนาท้องถิ่นและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ตัวแปร การพัฒนาท้องถิ่น และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยพิจารณาจากค่า Sig .05 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดที่ .05 และพบว่า ตัวแปรด้านการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ (X_{10}) ยกระดับด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน (X_5) ส่งเสริม พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อยกระดับเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การค้า การลงทุน อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ (X_2) และการเป็นแบบอย่างที่ดี (X_9) ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา(Y) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา มีดังนี้ 1) ด้านความมั่นคง ความปลอดภัยทางเศรษฐกิจ ควรเพิ่มนโยบายส่งเสริมทักษะประกอบอาชีพแก่กลุ่มเกษตรกรรวม ช่วยให้ประชาชนในพื้นที่ได้พัฒนาสินค้าการเกษตรตอบสนองต่อกลุ่มลูกค้าได้ดีขึ้น 2) ด้านสุขภาพ ควรมีนโยบายสำหรับการดูแลสุขภาพประชาชน กลุ่มแรงงานในจังหวัด เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพที่ดีขึ้น สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายในจังหวัดได้ 3) ด้านการใช้สติปัญญา ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการพัฒนาอาชีพแก่ประชาชน มีความเหมาะสมทั้งในเรื่องของการใช้ภาษา การเปิดเผยข้อมูลและกระจายข่าวสารให้รับทราบทันเห็นด้วยกับการส่งเสริมการอบรมสร้างอาชีพแก่ประชาชน 4) ด้านชีวิตการทำงาน ผู้นำองค์กรภาครัฐ ควรมุ่งเน้นส่งเสริมเกี่ยวกับการสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีต่อการทำงาน เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีขึ้น 5) ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ควรออกแบบโครงสร้างพื้นฐานในจังหวัดให้มีความพร้อม รวมทั้งมีการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่ดีในสังคม เพื่อให้เขตพื้นที่การพัฒนาดีขึ้น 6) ด้านชีวิตครอบครัว องค์กรที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการเป็นแบบอย่างที่ดีในสถาบันครอบครัวเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกแก่เด็กและเยาวชน และ 7) ด้านชีวิตในชุมชน ควรมีการออกนโยบายการรณรงค์ช่วยผลักดันความรับผิดชอบต่อสังคมเกี่ยวกับการส่งเสริมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติชุมชน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งยืนยันว่าการพัฒนาและการบริหารจัดการท้องถิ่นได้สร้างความพึงพอใจโดยรวมให้กับประชาชน สอดคล้องกับกรอบแนวคิดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก (WHO-QOL) ที่เน้นความรู้สึกเป็นสุขในหลายมิติ และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งเน้นย้ำความสำคัญของการตอบสนอง ความต้องการพื้นฐานและความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) ตามทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, A. H., 1970) โดยข้อค้นพบนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักขณา อินทร์บึง และคณะ ที่ระบุว่าความพึงพอใจต่อโครงสร้างพื้นฐานเป็นตัวแปรที่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพชีวิตในระดับสูง ขณะเดียวกัน ด้านการใช้สติปัญญาเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยเฉพาะประเด็นการส่งเสริมการอบรมสร้างอาชีพแก่ประชาชน สะท้อนช่องว่างในการพัฒนา ทุนมนุษย์ (Human Capital Theory) และความต้องการเติมเต็มศักยภาพของตนเอง

(Self-Actualization) (ลักขณา อินทร์บึง และคณะ, 2567) ซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ เมธี ดิษฐ์สวัสดิ์ และ ธนียา เยาดำ ที่พบว่า การขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะอาชีพเป็นอุปสรรคสำคัญในการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิต (เมธี ดิษฐ์สวัสดิ์ และธนียา เยาดำ, 2565)

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาท้องถิ่นและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาท้องถิ่นและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ถึง 52.80% โดยมี 4 องค์ประกอบที่ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เรียงตามลำดับอิทธิพล ได้แก่ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ (สูงสุด) ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โครงสร้างพื้นฐานเพื่อยกระดับเศรษฐกิจ และการเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งข้อค้นพบนี้ สอดคล้องกับทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership Theory) ของ Bass, B. M., & Avolio, B. J. อย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ (Inspirational Motivation) ที่เป็นปัจจัยส่งผลสูงสุด ย้ำถึงบทบาทของผู้นำในการสร้างความเชื่อมั่นและความเป็นธรรม (Bass, B. M. & Avolio, B. J., 1994) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนกชนม์ กรรมกร และคณะ ที่พบว่า การสร้างบรรยากาศเชิงบวกส่งผลต่อความผูกพันในชุมชน (Social Capital) และคุณภาพชีวิต (ชนกชนม์ กรรมกร และคณะ, 2566) ขณะที่ปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพล สุยะพรหม และคณะ ที่เน้นว่าความรู้สึกปลอดภัยเป็นตัวทำนายหลักของความผาสุกทางสังคม และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเศรษฐกิจ สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น (Local Economic Development: LED) ที่โครงสร้างพื้นฐานเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนรายได้ของประชาชน (สุรพล สุยะพรหม และคณะ, 2566)

แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา สามารถเสนอแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงและแก้ไขจุดอ่อนที่พบอย่างเป็นระบบ โดยต้องให้ความสำคัญสูงสุดกับการเสริมสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยเน้นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ และการเป็นแบบอย่างที่ดี (Idealized Influence) เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและสร้างความไว้วางใจสาธารณะ (ชนกชนม์ กรรมกร และคณะ, 2566) ควบคู่กับการลงทุนอย่างต่อเนื่องในด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานของประชาชน (Maslow, A. H., 1970) และที่สำคัญคือต้องเร่งแก้ไขจุดอ่อนของ ด้านการใช้สติปัญญา ด้วยการจัด กิจกรรมการพัฒนาอาชีพและการอบรมสร้างอาชีพ ที่สอดคล้องกับตลาดแรงงานสมัยใหม่ เพื่อให้ประชาชนสามารถพัฒนาทักษะและยกระดับคุณภาพชีวิตในมิติของการพัฒนาตนเองและเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน (เมธี ดิษฐ์สวัสดิ์ และธนียา เยาดำ, 2565) ซึ่งจะช่วยเติมเต็มคุณภาพชีวิตในมิติที่ยังมีความเหลื่อมล้ำและลดช่องว่างทางทักษะในท้องถิ่นได้

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมาก โดยมีจุดแข็งที่สุดคือ ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ แต่มีจุดอ่อนที่ต้องเร่งแก้ไขคือ ด้านการใช้สติปัญญา โดยเฉพาะการขาดโอกาสในการอบรมสร้างอาชีพ ซึ่งสะท้อนความเหลื่อมล้ำในการพัฒนาทุนมนุษย์ ผลการวิเคราะห์การพัฒนาท้องถิ่นและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว

จังหวัดนครราชสีมา ยืนยันว่า การพัฒนาท้องถิ่นและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงร่วมกันส่งผลต่อคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญ โดยปัจจัยที่ส่งผลสูงสุดคือ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ตามมาด้วย ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สามารถเสนอแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรเน้นการเสริมสร้างภาวะผู้นำที่สร้างแรงจูงใจและความเป็นธรรม ควบคู่กับการเร่งรัดการลงทุนในด้านความปลอดภัย และการจัดหลักสูตรพัฒนาทักษะอาชีพที่สามารถสร้างมูลค่าสูง เพื่อยกระดับความมั่นคงทางเศรษฐกิจและเติมเต็มศักยภาพของประชาชนอย่างยั่งยืน จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ในระยะเร่งด่วนคือการจัดสรรงบประมาณยกระดับระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตสูงสุด ควบคู่ไปกับการกำหนดนโยบายให้ผู้บริหารนำหลัก ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ไปปฏิบัติอย่างจริงจังในระยะกลาง
- 2) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ที่ต้องดำเนินการเร่งด่วนที่สุดคือการเร่งจัดทำและเปิดหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพเสริมทักษะระยะสั้น (Upskill/Reskill) ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อแก้ไขจุดอ่อนที่พบในด้าน การใช้สติปัญญา ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และในระยะยาว ควรจัดตั้ง ศูนย์เรียนรู้และพัฒนาทักษะอาชีพถาวรประจำตำบล เพื่อสร้างกลไกยั่งยืนในการเพิ่มความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประชาชน และ
- 3) ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาปัจจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติมเพื่อเจาะลึกถึงสาเหตุและอุปสรรคของการพัฒนาในมิติด้านทักษะอาชีพเพื่อนำไปสู่การออกแบบนโยบายที่แม่นยำยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชนกชนม์ กรรมกร และคณะ. (2566). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1. วารสารมหาจุฬานาครธรรม์, 10(2), 401-417.
- นริศรา พิงโพธิ์สภ และฐาศุภร์ จันประเสริฐ. (2555). การสังเคราะห์งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิต และสังคมที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทย. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เมธี ดิษฐ์ศักดิ์ และธนิยา เยาดำ. (2565). ทักษะชีวิตและอาชีพสู่การเสริมสร้างทักษะแห่งอนาคตของประชาชนบริบทอำเภอสีคิ้ว จังหวัดสงขลา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 22(2), 133-146.
- ลักขณา อินทร์บึง และคณะ. (2567). การบริการสาธารณะที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 14(4), 216-229.
- วรเทพ เวียงแก และคณะ. (2560). คุณภาพชีวิตของบุคลากรในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตอีสาน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิชาการธรรมทรรณ, 17(3), 111-120.
- สุรพล สุยะพรหม และคณะ. (2566). การขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงทางสังคมของชุมชนในประเทศไทย. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 7(6), 73-85.

- Bass, B. M. & Avolio, B. J. (1994). Improving organizational effectiveness through transformational leadership. Thousand Oaks: Sage Publications, Inc.
- Best J. W. (1981). Research in Education. (4th ed.). New Delhi: Prentice Hall of India Pvt. Ltd.
- Burns, J. M. (1978). Leadership. New York: Harper & Row.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of Psychological Testing. (5th ed.). London: UCL Press.
- Dunham, A. (1958). The Outlook for Community Development: An International Symposium. Ann Arbor, Michigan: School of Social Work, University of Michigan.
- Maslow, A. H. (1970). Motivation and Personality. (2nd ed.). New York: Harper & Row.
- Mathews, D. (1999). Politics for People: Finding a Responsible Public Voice. Illinois: University of Illinois Press.
- Northhouse, P. G. (2004). Leadership Theory and Practice. Thousand Oaks: Sage Publishing Inc.
- Streeten, P. (1972). The Frontiers of Development Studies. London: Mac Millan.
- Turner, R. C. & Carlson, L. (2003). Indexes of Item-Objective Congruence for Multidimensional Items. International Journal of Testing, 3(2), 163-171.
- Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. (3rd ed.). New York: Harper and Row.